

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

Изх. №

София, 2021 г.

ДО

Г-Н ГЕОРГИ ГАНЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ
КЪМ 45-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
На ваш № КБФ-153-02-23 от 26.04.2021 г.

ОТНОСНО: Законопроект за допълнение на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците, № 154-01-31, внесен от народния представител Мая Манолова-Найденова и група народни представители

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ГАНЕВ,

Във връзка с изпратения ни за становище законопроект за допълнение на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците, № 154-01-31, внесен от г-жа Мая Манолова-Найденова и група народни представители на 19 април 2021 г., изразяваме следното становище:

По отношение на §1 от законопроекта

В § 1 на законопроекта се предлага да бъде изрично регламентирано, че по време на извънредното положение или извънредната епидемична обстановка в страната не се налагат обезпечителни мерки и не се извършват действия по принудително изпълнение в производства за събиране на публични вземания, установени с влязъл в сила акт след 13 март 2020 г. до отмяната на извънредната епидемична обстановка.

Съгласно предложената законодателна промяна за периода между 13 март 2020 г. и датата на евентуално влизане в сила на тази разпоредба, за част от лицата, които имат установени публични задължения с влязъл в сила акт, вече са наложени обезпечителни мерки и са извършени действия по принудително изпълнение. Съответно спрямо лицата, които към момента на влизане в сила на предлаганото правило имат публични задължения, установени с влязъл в сила акт, но все още неплатени или несъбрани принудително, няма да бъдат налагани обезпечителни мерки или започнати действия по принудително изпълнение. В този смисъл се създава известна неравнопоставеност между посочените две групи лица.

Освен това считаме, че предложението води до необосновано неравнопоставено положение на публичните вземания спрямо частните такива. Видно от текста, за частните вземания не е предвидено подобно ограничаване по отношение на налагането на обезпечителни мерки и извършване на действия по принудително изпълнение. Приемането на предложената мярка ще доведе до ограничаване на постъпленията в държавния бюджет,

не само от действията по принудително събиране, но и ще промени нагласите на задължените лица за доброволно плащане на вземанията, установени с визираните в текста актове. Това би се отразило на възможностите на държавния бюджет да покрива разходи към различни лица, свързани с преодоляване на последиците от пандемията.

Освен посоченото, следва да се има предвид и това, че лицата, претърпели щети в резултат на пандемията и обявеното извънредно положение и извънредна обстановка, имат възможност да кандидатстват и да получат подпомагане по редица програми, финансирани чрез средства на Европейския съюз и чрез държавния бюджет. По този начин държавата използва нарочни механизми за компенсиране на загубите вследствие от преустановяване/ограничаване на икономическата дейност на лицата.

Също така доколкото общият режим за налагане на обезпечителни мерки и за извършване на действия по принудително изпълнение в производства за събиране на публични вземания е регламентиран на законодателно ниво в Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, то не би било целесъобразно налагането на предложените мерки да става по силата на закон, каквото е предложението в законопроекта, тъй като според нас е необходима преценка от компетентния орган дали съответното лице е засегнато от настоящата извънредна ситуация, за което следва да бъдат предоставени доказателства. Ако не се въведе изискване лицето да е засегнато от извънредната ситуация, това би било равносилно на отлагане на срока за събиране на дължими публични задължения като данъци, осигуровки, такси и др., а всяко отлагане на събирането на публични вземания от страна на държавата може да се разглежда като потенциално включено в обхвата на държавните помощи.

По отношение на §2 от законопроекта

Със законопроекта е предложено да продължи изплащането на добавка към пенсиите на възрастните хора в размер на 50 лв. месечно, като подкрепа в условията на пандемия. От изготвената предварителна оценка за въздействието към законопроекта за допълнение на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците е записано, че предложената промяна ще струва около 848 млн. лв. за оставащите 8 месеца до края на 2021 г., като за изпълнението на законопроекта е предложена актуализация на бюджета на ДОО и бюджета на Република България за 2021 година. Във връзка с разчетите е важно да се отбележи, че изплащането на добавки към пенсиите за месец май бе одобрено с ПМС №168/22.04.2021 г. за одобряване на допълнителен трансфер по бюджета на държавното обществено осигуряване за 2021 г., което означава промяна в допусканията за изготвянето на разчетите към законопроекта, която не е отчетена при неговото внасяне. По предварителни разчети необходимите средства за изплащане на тези добавки на пенсионерите до края на 2021 година (7 месеца) възлизат на около 731 млн. лв.

Освен това, допускането за периода на продължаване на подпомагането на възрастните хора, като подкрепа в условията на пандемия според нас би следвало да бъде съобразено с периода на действие на извънредната епидемична обстановка в страната, който последно бе удължено до края на месец май 2021 г., каквато е социалната логика на възприетата от 2020 г. мярка от правителството за подкрепа на пенсионери, като част от уязвимите групи от разпространението на COVID-19. В контекста на очакваното ускоряване на темпа на ваксинация, който ще спомогне за намаляване на всеобщата възприемчивост и постигане на възможността за прекъсване на епидемичното разпространение на заболяването и неговото поставяне под контрол, закононото регламентиране на продължаването на действие на мярката до края на годината е необосновано.

Приемането на предлаганите с този законопроект промени би следвало да се извърши на база на реалистичен анализ за възможността за поемане на допълнителни разходи в контекста на вече одобрената бюджетна рамка със закона за бюджета за 2021 г.

по приходите и разходите по държавния бюджет, която предвижда безпрецедентен за последните 20 г. дефицит по консолидираната фискална програма в размер на близо 4,9 млрд. лв. Увеличаването на планираните разходи за 2021 г. без компенсиращи мерки в приходите и/или разходите би увеличило бюджетния дефицит по консолидираната фискална програма до над 5,6 млрд. лв. Вземайки предвид, че разчетите по разходите за настоящата година вече наложиха прилагането на хипотезата за наличие на извънредни обстоятелства по чл. 27, ал. 4 на ЗПФ, породена от действащата извънредна епидемичната обстановка, може да се обобщи, че увеличаването на планираните разходи за 2021 г. без компенсиращи мерки в приходите и/или разходите би увеличило прекомерно бюджетния дефицит през настоящата година и би изисквало допълнително дългово финансиране. Това от своя страна може да увеличи рисковете по отношение на дългосрочната устойчивост на публичните финанси и по отношение управлението на държавния дълг.

Освен всичко посочено законодателят е предвидил, че разпоредбите на нормативни актове, които предвиждат увеличаване на разходите, намаляване на приходите и/или поемане на ангажменти за разходи/плащания, след като са приети годишните закони за държавния бюджет, за бюджета на държавното обществено осигуряване и за бюджета на НЗОК, не трябва да се предвижда да влизат в сила по-рано от изменението им или от влизането им в сила за следващата бюджетна година (чл. 19 от Закона за публичните финанси). В този смисъл предложенията за допълнение на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. и номиналните разчети за пряко или косвено въздействие върху разходите/трансферите по държавния бюджет, би следвало да бъдат обвързани в разчетите по държавния бюджет и КФП за настоящата година, което може да стане единствено при внасянето на проект на ЗИД на ЗДБРБ за 2021 г., отразяващ фискалните ефекти върху приходите и разходите в общата бюджетна рамка за годината, като се направи и оценка на рисковете по отношение на устойчивостта на публичните финанси и държавния дълг. Всички тези допускания следва да бъдат разгледани и в контекста на законовите изисквания на фискалните правила по смисъла на Глава втора на Закона за публичните финанси. В противен случай няма да бъдат изпълнени основни принципи на бюджетния процес, регламентирани в националното законодателство, което несъмнено би представлявало обективна невъзможност за спазване на законово регламентирани параметри по държавния бюджет за настоящата година.

Във връзка с горното Министерството на финансите не подкрепя предложения законопроект, № 154-01-31, внесен от г-жа Мая Манолова-Найденова и група народни представители на 19 април 2021 г.

МИНИСТЪР:

КИРИЛ АНАНИЕВ